

SAMOBORSKI LIST

P. n. Knjižnica kr. sveučilišta — Zagreb

GODINA XXXVI.

U SAMOBORU, 15. VELJAČE 1939

BROJ 4

»Samoborski List« izlazi 1. i 15. u mjesecu — Pretplata sa poštarinom na cijelu godinu iznosi 25.— din. — Inozemstvo 50.— din. — Uprava i uredništvo: Livadićeva ulica 2. Vlasnik i odgovorni urednik Slavko Šek, Samobor

Oglase prima uprava prema cjeniku. — Za oglase, koji se više puta uvršćuju, daje se znatan popust. — Rukopisi se ne vraćaju. — Tisak: SAMOBORSKE TISKARE Slavko Šek, Samobor, Livadićeva ulica broj 2.

† Sv. Otac Papa Pio XI.

Sv. Otac Papa preminuo je 10. veljače u 5,30 sati. Primio je posljednju pomast iz ruku kardinala Lauri-a.

Pok. Sv. Otac Papa Pio XI. (Ahil Rati) rodio se u Lombardiji u gradiću Desio, nedaleko Milana, 31. svibnja 1857. Otac mu je bio suvlasnik jedne tkaonice svile. Studirao je na glasovitim katoličkim učilištima u Italiji, te je postigao tri doktorata: za crkveno pravo, za filozofiju i za sveukupnu teologiju. Postao je profesorom na milanskoj bogosloviji, a zatim je 26 godina službovao kao prefekt znamenite knjižnice L'Ambrosiana. U to vrijeme napisao je niz rasprava s područja literarne povijesti, politike, umjetnosti i arheologije. Uz svoj znanstveni rad mnogo se bavio planinarenjem, pa se uspeo na najviše vrhove Europe. Opise svojih planinarskih izleta tiskao je u posebnoj knjizi.

Kao duhovnik mnogo se bavio omladinom i zapuštenim i bijednim ljudima, kojima je pomagao za vrijeme ratova oko ujedinjenja Italije.

Papa Benedikt XV. poslao ga je za vizitatora, a kasnije i za nuncija u Poljsku, gdje se istakao svojom diplomatskom djelatnošću.

Proputovao je sve istočne slavenske krajeve osim Rusije, kamo ga novi upravljači nisu pustili. God. 1921 postaje kardinalom-nadbiskupom u Milanu, gdje otvara katoličko sveučilište „Srca Isusova“. Nije prošlo ni godinu dana od toga, a uno umre papa Benedikt XV. i kardinalski zbor izabire Ahila Rattia za papu.

Novi Papa Pio XI. sklapa konkordate s mnogim europskim zemljama i uređuje pravni crkveni i vjerski

položaj katolika u tim zemljama. Rješava neugodni konflikt s Čehoslovačkom. U Njemačku šalje najbolje diplomate i bori se protiv ekstremnog rasizma i novog poganstva. Suzbija protuvjerski pokret u Meksiku.

Glavno mu je djelo: pomirenje s Italijom i uskrisvanje papinske države.

Cavour je srušio posebnu papinsku državu 1871 i od tada su se pape smatrale sužnjevima talijanskih kraljeva. Ovo rimsko pitanje riješeno je 11. veljače 1929, tako da je „Vatikanski grad“ u Rimu postao posebnom papinskom državom. Veliku je brigu pokazao i za Rusiju te je, kad je tamo vladala glad organizirao pomoć, te izdržavao preko 2 godine 160000 gladne ruske djece.

Prema Hrvatima pokojni je Papa bio neobično sklon. Primio je nekoliko hrvatskih hodočašća i pozdravio Hrvatsku, poznavajući dobro našu povijest i naše prilike. Napose je istakao da je Hrvatska iz ruku Ivana X. primila kraljevske znakove, dakle i znak svoje tisućgodinje državnosti. Govorio je o vjekovnim vezama Hrvata sa Svetom Stolicom i zapadnom kulturom. Isticao je velike zasluge Hrvata u obrani zapadne kulture i kršćanstva, „veličanstvena djela hrvatskoga naroda“ i uvijek je govorio o nama kako se doslovno izrazio, kao o starom, kulturnom i po svojoj povijesti i dijelima velikom narodu, koji je zaslužio slavnu i krasnu budućnost.

Neka je vječna slava vrhovnom svećeniku Svetom Ocu Papi Piju XI., kome će Hrvati ostati vjerni do vijeka

Razvitak obrta u Samoboru

Samobor je obrtničko mjesto poznato od davnine. U njemu su postojali čehovi raznih obrtničkih struka, tako da je Samobor bio u našoj užoj domovini prvi brojčano zastupan po čehovima iz Zagreba.

To je najbolji znak da je doista bio i jest obrtnički. Najjači čehovi bili su čizmarski, mlinarski i kožarski. No tijekom vremena morali su ti zanati popustiti u skladu s industrijalizacijom s jedne, a s razvojem prometne kapi-

tala s druge strane. Tako su bili naši ljudi prinudeni da idu u razne druge zanate kojima još nije prijetila tako velika opasnost o propadanju.

Izučivši ovakove zanate kod kuće morali su ići u svijet sa daljnjom neobrazbom i usavršavanjem u svojoj struci. Naše ljude su vrlo rado upošivali strani majstori poznavajući ih kao vrlo marljive i čestite radnike, pak su im i s te strane njihovi majstori posvetili više pažnje oko stručne neobrazbe.

Sa ovako prikupljenom stručnom spremom vraćali su se svojim domovima i počeli samostalno raditi.

Početak svjetskoga rata morali su na poziv bojne trublje ostaviti svoje radionice i domove, vukući se bojnim rovovima kroz godine. Za to cijelo vrijeme opustjele su njihove radionice, a razumije se, zaostao je i obrtnički podmladak s naukovanjem. Povratkom djelomično ovakvih majstora sa fronte, navalio je sav taj zaostali podmladak u zanat. Izučivši zanat nije mu bila dana mogućnost da ide u svijet za potrebnom daljom naobrazbom i stručnom spremom jerbo su mu zatvorili granice.

Oko naobrazbe obrtničkoga podmladka nastojale su tada postojeće jake staleške organizacije kao što je Savez hrvatskih obrtnika, koji ima danas po cijeloj našoj užoj domovini svoje ogranke tj. ustanove koje su radile uz bok svom silom na unapređenju zanatstva. Ove su priređivale u svim većim i manjim mjestima razne stručne tečajeve za izobrazbu obrtničkog podmlatka.

Tako i naš Samobor nije zaostao, već je i u njemu za jače zastupane zanate u mjestu i okolici priredio pomoću mjesne organizacije i Zavoda za unapređenje zanatstva pri zanatskoj komori u Zagrebu nekoliko tečajeva za razne obrtne struke, tako za stolare, krojače, postolare, a jedan tečaj sveopći obrazovni za sve ostale struke.

U tim su tečajevima držali stručna predavanja naši domaći intelektualci, a koji je bio i te kakó potreban.

Obrtnički stalež borio se s jedne strane protiv najezdi teškog kapitala, koji mu leži na grbači, a s druge protiv nadriobrti, koji mu ugrožava normalan razvitak i prosperitet.

Sve te poteškoće moći će se barem malo ublažiti ako budemo imali u našoj sredini barem nešto razumijevanja, a to je da budemo međusobno podupirali domaću radinost i snabdjevali se s domaćim obrtničkim proizvodima.

Kod toga moram napomenuti stolarski obrt u Samoboru. Taj se razvio na tako zamjernu visinu, naši domaći stolarski obrtnici izradili su u svojim radionicama takovih ukusnih upravo umjetnički izrađenih sobnih namještaja, da se mogu danas takmiti bilo u cijenama, bilo i u solidnoj izvedbi sa svakim umjetnim majstorom i poduzećem te struke.

To su i priznali najbolji stručnjaci koji su se izjavili vrlo pohvalno o spremi i sposobnosti naših domaćih obrtnika. Ako se bude pomagalo našu domaću radinost, dat će se još jača ljubav i volja našim domaćim obrtnicima za još jače usavršavanje u našem zanatu. A to će koristiti svima nama.

-i-

Sastanak općinske organizacije H. S. S. u Samoboru

održan je dne 6 veljače o. g. u prostorijama »Pečke knjižnice i čitaonice.«

Predsjednik Marko Bahovec otvara u pol 9 sati na večer brojno posjećen sastanak i prisutne pozdravlja, a naročito izaslanike vodstva nar. zastupnike Tomašića, domaćeg zast. Gjuru Španovića i predsjednika kot. org. Franju Horvata.

Zatim se osvrće na vanjske političke prilike i naročito ističe po hrv. narod važnu činjenicu, kako su zapadne demokracije kao i autoritativne države anatoč velikih ideoloških opreka saglasne u pitanju samoodređenja pojedinih naroda.

Prelazeći na dnevni red čita opširni izvještaj o djelovanju organizacije u prošloj godini, koji se uzima jednodušno do znanja, a isto tako i blagajnički izvještaj Antuna Budija, nakon što je Viktor Regović izjavio, da je zajedno sa Stjepanom Švarićem, blagajničke knjige savjesno pregledao i pronašao ih u potpunom redu.

Kod slijedeće točke dnevnoga reda glede izbora novog odbora prekida predsjednik sastanak na 5 minuta, da se članovi mogu glede izbora dogovoriti.

Kod nastavka sastanka izabran je slijedeći odbor: Predsjednik Marko Bahovec, potpredsjednik Herceg Đuro, tajnik Sudnik Ivica, blagajnik Budi Anton. Odbornici: Mijo Novak, Prebeg Mirko, Šošarić Milen ml., Urtljag

Marijan, Jurčić Albert, Vrbanić Josip, Španović Mita, Trepo Zvonko, Rozman Ignac, Šnidarić Ivan, Mogut dr. Vladimir, Biščan Antun st. i Šošarić Vladimir.

Nakon izbora uzima riječ domaći zast. Španović, koji se zahvaljuje građanstvu na povjerenju, nadajući se da će građanstvo ostati vjerno svom vođi dru. Mačeku, a nakon njega govori predsjednik kotar. org. Franjo Horvat pozivajući na slogu građanstva i seljaštva, jer jedino složno možemo doći do željenog cilja.

Javlja se za riječ izaslanik vodstva zastupnik Tomašić, koji je burno pozdravljen, a njegov jednosatni govor o unutrašnjoj političkoj situaciji pažljivo saslušan. Istaknuo je u glavnom značenje rezolucije hrvatskog narodnog zastupstva i dotakao se pada vlade Stojadinovića i obrazložio stav vodstva spram nove vlade Dragiše Cvetkovića, koja ima da pripravi teren za rješavanje hrvatskog pitanja.

Kako je time dnevni red bio iscrpljen predsjednik zaključuje sastanak, pozivajući građanstvo da ljubomorno čuva kompaktnost svojih redova, jer će jednodušnost hrv. naroda igrati odlučnu važnost kod rješavanja hrvatskog pitanja.

Nakon što je otpjevana »Lijepa naša domovino« prisutni se zadovoljno puni nade a i odlučnosti raz. doše.

Pokojni Herzić nosio je brojna Jomača i strana odličja. Neko je vrijeme bio tajnikom internacionalnog vatrogasnog Saveza.

Pokojnik je prevezen na ukop u Zagreb, a u Samoboru je blagosloveno njegovo tijelo u nazočnosti njegovih znanaca i prijatelja i vatrogasnoga društva. Potonje ga je korporativno sprovelo i na Mirogoju do posljednjega počivališta, a nad otvorenim se grobom oprostio od pokojnika zapovjednik društva g. Franjo Strm o l i dirljivim riječima.

U pokojniku oplakuje svoga brata naša odlična umjetnica gđa Vera pl. Herzić-Nikolić, a šurjaka g. Mihovil Nikolić, generalni ravnatelj »Croatie« i hrvatski pjesnik.

Neka je laka zemlja pokojniku, starom i neutrudljivom vatrogascu, a svoj rodbini naše iskreno saučestje!

Zabava Hrvatskog doma

Dne 5 ov. mj. priredio je odbor za gradnju »Hrvatskog doma« zabavu s plesom u svim prostorijama restauracije »Lavice«.

Na toj zabavi nastupio je muški zbor »Jeka« sa »Tvoj biser krasni«, prof. Milan Reizer, otpjevao je Prolog iz opere »Pagliaci« na glasoviru ga je pratio g. Čedomil Dugan. Iza toga nastupio je Plesni Studio gđe M. D. Janeček sa nekoliko vrlo lijepih točaka, te je ubrao buran aplaus. Prof. Milan Reizer otpjevao je nekoliko Međimurskih pjesama, a na svršetku programa izvela je gđa Janeček sa g. Milivojem Presečki »Nizozemski ples« ubravši burno odobravanje.

Zabava je posjetilo lijepi broj građanstva a bilo je i gđa i gđice u narodnim nošnjama.

Za ples svirao je orkestar glazbe Pečke čitaonice pod ravnanjem kapelnika g. Kolara.

»Samoborski list« nema drugih dohodaka nego samo propisane, pa ako je čitatelja stalo da i dalje izlazi, treba da točno podupre ovu propisnu.

† Marijan pl. Herzić

Iza kratkoga bolovanja preminuo je u Samoboru Marijan pl. HERZIĆ, posjednik i predsjednik Vatrogasnoga društva u Samoboru. Pokojnik se isticao kao maran i agilna radnik na polju hrvatskoga vatrogastva u koje je davao čitavo svoje biće. Bio je kroz više godina starješina Vatrog. zajednice, pa predsjednik vatrogasnoga društva u Đakovu.

Samoborski vatrogasci birali su ga na posljednoj svojoj skupštini svojim predsjednikom nadajući se da će pod njegovim vodstvom društvo još većma uznapredovati i da će pod njegovim predsjedništvom proslaviti dogođine svoj 50 godišnji jubilej. On je taj izbor prihvatio s velikom voljom i ljubavlju, ali je smrt bila brža i prekinula sve njegove osnove.

Samoborac dobio Svetosavsku nagradu

Slušač IV godine bogoslovskog fakulteta zagrebačkog sveučilišta gosp. Dragutin Biščan, sin ovdašnjega obrtnika g. Ivana Biščana, dobio je svetosavsku nagradu u iznosu od 1500 Din za temu: »Etnologija i praobjava.

Izgubio se pas

bijeli »špic« čuje na ime »Bobi.« Nalaznik se umoljava predati ga g. Sirašček, Šmidhenova 8.

Planinarstvo

Hrvatsko planinarsko društvo podružnica »JAPETIĆ« u Samoboru održaje dne 11 ožujka u 8 sati na večer u društvenoj prostoriji svoju

16 redovitu glavnu godišnju skupštinu sa slijedećim dnevnim redom:

1) Pozdrav predsjednika, 2) izbor dvojice ovjervitelja zapisnika i dvojice skrutatora, 3) Izvještaj tajnika, 4) Izvještaj tajnika Ski sekcije, 5) Izvještaj blagajnika, 6) Izvještaj blagajnika Ski sekcije, 7) Izvještaj nadzornog odbora, 8) Podjeljenje razrješnice, 9) Prijedlozi članova, 10) Izbor upravnog i nadzornog odbora, 11) Izbor izaslanika i zamjenika za glavnu godišnju skupštinu društva, 12) Eventualije.

U slučaju da se u određeno vrijeme ne sakupi dovoljan broj članova održat će se ista pola sata kasnije bez obzira na prisutni broj članova.

Prisup imaju samo članovi sa legitimacijama. Gg. novinari bit će dobro došli.

Eventualni prijedlozi članova imaju se 8 dana prije skupštine prijaviti upravnom odboru.

Dne 18. II. 1939 priređuje podružnica za svoje članove i prijatelje u 8 i po sati na večer u društvenoj prostoriji

PREDAVANJE

Matija Gabec u znanosti i umjetnosti koje će održati predsjednik Središnjice i narodni poslanik Dr. Ante Cividini.

Ulaz slobodan.

Izg. Vladimir Jović poklonio je društvu za Lipovački Dom Dinara 200 — Odbor se darovatelju i dvim putem najtoplije zahvaljuje. Odbor HPD »Japetić«.

Dopis iz Ruda

Inicijativom naprednih pčelara u Rudama i okolici osnovano je Pčelarsko društvo u Rudama još 3 srpnja 1938 godine. Društvo broji lijepi broj članova pčelara.

Osnivačka skupština bila je u Rudama 3 VII 1938 godine. Na toj skupštini izabran je ovaj privremeni odbor: predsjednik Leh-

pamer Maks, stolar, tajnik, Bosanac Matija, učitelj u Manjoj Vasi, blagajnik Domin Franjo, trgovac u Rudama, te još nekoliko odbornika.

Svrha društva je da širi i unapređuje racionalno pčelarstvo na području općine Podvrih u Samoboru, tj. u 48 sela i da za stupa interese svojih članova pred Centralnim pčelarskim društvom u Zagrebu kao svojom središnjicom.

U tom smjeru ovo će društvo podizati i širiti napredno pčelarstvo svojih članova priređivati pčelarske sastanke, na kojima će se držati praktična predavanja, te razgovori o pčelarstvu, podići i uzdržavati svoj uzorni pčelinjak i posredovati kod nabave pčelarskih potrebitina i prodaje pčelarskih proizvoda svojih članova.

Molimo sve pčelare i prijatelje pčelarstva na teritoriju općine Podvrih i njezine okolice da se čim prije jave odboru društva, ako žele biti članovi, pa će se onda sazvat glavna godišnja skupština ovog društva. Na toj skupštini izabrat će se upravni odbor, koji će voditi društvo 3 godine. Tomu upravnom odboru bit će dužnost da podigne naše pčelarstvo na viši stupanj u cijeloj okolici Samobora. Pčelari na posao!

U MANJOJ VASI, veljače 1939

Tajnik, BOSANAC Matija, učitelj

Ton-kino »Samobor«

PRIKAZUJE SLIJEDEĆE FILMOVE:

Na 18 veljače u pola 9 sati i 19 u pol 5 i 8 sati »ORLIĆ«. Ovaj film nam zaista prikazuje Beč plesa, radosti i muzike! Ovo je veeefilm iz zlatoga doba, raskošnog Beča u njemu igra glavnu ulogu Lilian Harvey kao Fanny Elssler posljedna ljubav Napoleona sina!

Na 25 u pola 9 i 26 u pola 5 i 8 sati »DOŽIVLJAJI JEDNE NOĆI«. Film koji ima sve što publika hoće i traži, nježne ljubavi, senzacionalnih scena, sreće, patnje i humora. Senzacionalna parobrodarska katastrofa, snimljeno potresno i jedinstveno. Historija jedne noći u Parizu kada je Boyer upoznao mladu amerikanku i doživio s njome romantičnu pustolovinu. Nježne ljubavne scene kakvih još nikada niste vidjeli! Humorističke scene kojima mora žvakati da se smije. O mužu koji je u svojoj fantaziji stvorio ljubavnika za svoju ženu i natjerao je konačno u naručaj drugoga. U glavnoj ulozi Charles Boyer. Uz ovaj film prikazuje se i kratki u bojama »Paja Patak«.

Uz svaki film obilan nusprogram.

Traži se suhi stan od 3 sobe, kućne, po mogućnosti prvi kat, sa vrtom. Ponude na Janeček, Giznički 6.

Služavka

traži se za sve kućne poslove, koja i kuhati znađe, plaća po dogovora. Nastup odmah ili kasnije. Uпитati u trgovini V. Šimec

Traži se stan

od 2 - 3 sobe sa komorom od 1 travnja. — Ponude na upravu »Samoborskog lista«.

Voćke breskve, marelice, šljive, kruške, jabuke, patuljaste i bujne selekcionirane podloge East Malling, maline, ribiz, korenjaci loze Kober 5 BB itd.

I. Volarić, agronom
Samobor, Zagrebačka 18

Iznajmljuje se

stan od 2 sobe i nusprostorije, vodovod na dvorištu, veliki vrt. Mjesečna stanarina 150 din. Malodobnici Lojna. Uпитati u trgovini M. Šver, Samobor.

Iznajmljuje se stan

od 2 sobe i nusprostorije, vodovod i elektrika u kući, krasno dvorište. Mjesečna najamnina 150 din. Obrtnička ulica 14. Uпитati u trgovini Šver, Samobor.

Prodaje se nova vila

sa nusprostorijama, lijepo dvorište i uređen vrt, vodovod i električno svjetlo uvedeno. Obrtnička ulica 10. Uпитati u trgovini Šver.

Prodaje se kuća

sa gospodarskim zgradama i radionama, veliko dvorište, veliki vrt, krasan položaj vinograda. Obrtnička ulica 14. Uпитati u trgovini Šver, Samobor.

ZAHVALA

Svim prijateljima, znancima i rođacima koji su nezaboravnog nam sina, brata i strica

Ivana Prilina

za njegove bolesti u bolnici posjećivali i tješili, kao i onima koji su mu odar cvijećem i vijencima okitili i do posljednjeg počivališta ga sproveli budi ovime naša najtoplija hvala

Obitelj Prilina

Javna zahvala

Povodom smrti našeg nezaboravnog supruga, oca, strica i djeda

Josepa Gimernančića

zahvalujemo svima, koji su nam bilo kako pomogli, te nam uzmeno ili plemenito svoje saćel izrazili.

Naročito hvala g. dra. Moguta, koji je uložio mnogo truda za olakšanje boli. Preč. g. sač. kazoniku i župniku Jurju Kocjanicu, koji ga je tješio i u posljednim časovima. Obrtno-radničkom društvu »Napredak« i bratovštini sv. Josipa, koji su mu kao članu pokazali posljednja počast. Svim prijateljima i znancima, te građanima, koji su ga na vječni počinak sproveli, odar mi vijencima okitili.

Svima budi naša najtoplija hvala, a od Boga plaća.

Tragujda rođbina

Umjetna gnojiva

Superfosfat, Kas i Kalijevu sol možete najpovoljnije nabaviti u

trgovini **Antun Cizi**